

Громадянська освіта (основи трудового законодавства)

Дата - 04.11.2020 р. Викладач – Береш О.І.

Тема уроку. Борці за права людини. Майбутнє прав людини

Утвердження прав і свобод людини відбувалося протягом тривалого історичного періоду. Потрібно було докласти великих зусиль для обмеження всевладдя держави й поширення принципу рівноправності на все більше коло осіб. Часто саме боротьба за права людини, за нові й нові ступені свободи ставала каталізатором широкомасштабних змін у суспільно-політичному житті тієї чи тієї країни, вела до нового осмислення ролі людини в її відносинах з суспільством та державою.

Людство на шляху утвердження прав і свобод людини пройшло тернистий шлях, крок за кроком обмежуючи всевладність держави, поширюючи принцип рівноправності на все більше коло осіб та взаємин між ними. Увесь історичний розвиток можна розглядати як боротьбу людства за свої права. Багато людей поклали своє життя на вівтар цієї боротьби.

Махатма Ганді (1869 — 1948) - індійський державний і політичний діяч, юрист за освітою, національний герой Індії. Один із керівників та ідеологів національно-визвольного руху в Індії. Сформулював філософію ненасилля, що вплинула на національні та міжнародні рухи прихильників мирних змін.

Мустафа Джемільєв (нар. 1943) — лідер кримсько-татарського народу, радянський дисидент, людина, що послідовно бореться за права своїх співвітчизників, послідовно захищає універсальні ідеали свободи, демократії та прав людини у світі. Це людина, що пережила 15 років радянських в'язниць і таборів, його незламність і моральність ставлять його в один ряд з такими світовими діячами, як Лех Валенса і Вацлав Гавел. Він боровся за право кримсько-татарського народу повернутись до Криму; за створення демократичної України, був активістом у протестному русі на Майдані 2013–2014 рр.; виступає проти російської окупації Криму та агресії проти України.

Оксана Мешко (1905–1991) – відома українська право захисниця співзасновниця Української Гельсінської групи 1976 р. За політичні переконання відбувала покарання у сталінських таборах у 1947–1954 рр. Через свою діяльність О. Мешко неодноразово зазнала переслідувань та утисків з боку радянської влади. Її ув'язнювали, відправляли на заслання й навіть деякий час примусово утримували у психіатричній лікарні. У 1985 р., повернувшись в Україну, приєдналася до відновленої Української Гельсінської групи на чолі з В'ячеславом Чорноволом. Виступила з ініціативою продовжити гелсінський правозахисний рух у формі Українського комітету «Гельсінкі-90» (створений 16 червня 1990 р.) і була його рушійною силою.

Микола Руденко (1920 — 2004) - український письменник, філософ, громадський діяч, співзасновник Української Гельсінської групи. У 1970-ті роки активно долучився до захисту прав людини, зокрема й національних. У 1974 р. виключений з лав КПРС за критику марксизму та правозахисну діяльність. Двічі, у 1975 та 1977 рр., був заарештований за «антирадянську агітацію і пропаганду», згодом позбавлений громадянства. Емігрував за кордон, однак у 1990 р. повернувся в Україну.

В'ячеслав Чорновіл (1937 — 1999) - український політик, публіцист, діяч руху Опору проти зросійщення та національної дискримінації українського народу. Один із найяскравіших організаторів та активістів руху шістдесятників та українського національно-демократичного визвольного руху кінця 80-х — 90-х років. Один з ініціаторів створення Української Гельсінської спілки. Засновник та головний редактор підпільного українського часопису «Український вісник». Кілька разів ув'язнений за «антирадянську пропаганду». Сумарно пробув у неволі 17 років. Був головою Львівської обласної ради, народним депутатом України, кандидатом у Президенти України на виборах 1991 р., головою Народного Руху України, членом української делегації в Парламентській Асамблеї Ради Європи.

Василь Стус (1938 – 1985) - український поет, прозаїк, літературознавець, правозахисник. Один із найактивніших представників українського культурного руху шістдесятників. Критикував панівну систему, що після «відлиги» стала повертатися до тоталітаризму, відновлення культу особи та порушення прав людини, протестував проти арештів у середовищі

своїх колег. На початку 1970-х приєднався до групи захисту прав людини. Літературна діяльність поета, його протести проти порушення людських прав і критичні оцінки тогочасного режиму спричинили репресії з боку радянської влади, його творчість була заборонена, а він сам був засуджений до тривалого перебування в місцях позбавлення волі, де оголосив голодування й помер.

Домашнє завдання.

1. Опрацюйте відповідний матеріал підручника «Громадянська освіта» О.О. Гісем, О.О. Мартинюк. 10 клас стор. 27-29..

2. Знайти за допомогою інтернету мінімум двох постатей-борців за права людини та підготувати про них коротку інформацію.

Здати роботу на електронну пошту olesjaberesh@ukr.net або на мій вайбер.